

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

ЧАСТЬ I.

Established

1893.

TWO SECTIONS — SECTION I.

P/K 11. Ч. 114. Джерзі Ситі, Н. Дж., субота, 12. червня 1943.

No. 114. Jersey City, N. J., Saturday, June 12, 1943. VOL. LI.

ПРИ ЦЕННИЙ в Злучених Державах Америки.
ПОТЯГЕНТИВ за границями Злучених Держав Америки.

Тел. „Свободи“: BErgen 4-0237—4-0807
Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016

THREE CENTS in the United States of America
FIVE CENTS elsewhere.

Президент Підписує Новий Податковий Закон

Президент Рузвельт підписав податковий закон, ухвалений не-давно конгресом. Федеральний скарб сподівається одержати на його основі 3 біліони доларів приходу протягом найближчих 12 місяців.

Закон уходить в життя з 1. липня. З того дня на його основі маєтись задержувати на податок 20 процентів робітничої зарплати або пенсії. Закон відписує цілий або часті податкової оплати за

один рік. Закон не звільняє нікого від заплата бжучої рати податку, що припадає на 1-го червня.

Ще до видання звідомлення з Білого Дому Джеймс Ф. Бирнс, директор воєнної мобілізації, відбув конференцію з начальником скарбу для сформування нової податкової програми, яка має бути предложена конгресови.

УРЯД КАРАЄ МАЙНЕРІВ ЗА СТРАЙК.

Секретар стейту Ікес, як воєнний адміністратор солідного то-плива, приказав стягнути з кожного страйкуючого майнера м'якого вугля грошеву кару від 1 до 2 доларів денно за кожний з 4 днів страйку на тій основі, що вони зломали контракт. Майнерська юнія видала проти цієї карі протест, кажучи, що кара беззаконна, бо контракт між майнерами й власниками копалень вугля вже покінчився. Джан Люис назвав цю кару, котра, мовляв, забирає поживу вартости 3 мільонів доларів від уст майнерських дітей, „неоправданим і беззаконним актом“ та „кроком до політичної тиранії в Америці“.

АМЕРИКА ПРЕДКЛАДАЄ ПЛАН СВІТОВОЇ ДОПОМОГИ.

Департамент стейту предложив всім Об'єднаним Державам і державам, з ними заприятеленими у війні, план угоди допомоги й реабілітації. На основі цього плану мала би бути негайно створена центральна агенція Об'єднаних Держав для допомоги й реабілітації жертв війни.

ПЕРЕДБАЧУЮТЬ МЕНШІ ЖНИВА.

ВАШИНГТОН. — Адміністратор воєнної поживи висказується песимістично про вигляди рільничих зборів цього року. Мовляв, внаслідок виливів рік і посухи цьогорічні збори, будуть з трьох останніх років найгірші.

„ДИ МИШЕН ОФ ПОЛЕНД“.

Під таким наголовком помістив „Гартфорд Корент“ (з 25. травня) статтю, дуже прихильну Польщі. Конгресмен Монкевич, що є з польського роду, подбав, щоби та стаття була втягнена в „Конгрешнел Рекорд“ (з 2. червня).

І ХТОЖ БИ ЗАРАХОВУВАВ ІХ ДО УКРАЇНЦІВ?

„Американско Русски Вестник“ з 3. червня кричить: Ратуйте і протестуйте! Шож сталося? На Всесловянським Конгресі в Москві хтось там не вжив слів „карпаторосси“, а тільки „карпатські українці“. Отже „Вестник“ ляментує, щоби їм „перестати давати таку назву, бо вони не є і не будуть українцями“.

Як там є з тим Всесловянським Конгресом у Москві це одна справа, але друга, то вже дуже проста і така: Годимось з „Вестником“! Як можна навіть думати про таке, щоби можна представляти його, що він щось має спільного з українським народом, з українською назвою, з українською історією і культурою, та з українським ідейним життям. А то раз виглядав би український нарід, якби видавав такий передпотопний часопис!

„ОЛЕКСАНДЕР ПАРХОМЕНКО“

Так зветься нова советська фільма, виготовлена Київсько-Ташкентською Кіностудією, в якій, як пише якийсь М. Данішевський, представлено як то в 1918 році:

„Український народ боровся в партизанських загонах і глибокому підпіллі проти клятої, не-нависної німоти та її петлюрівсько-націоналістичних наймитів. Погляди тих, що борються звернені в бік Москви; там — Ленін, батько і учитель волелюбного українського народу“.

Таке написано чорне на білім в большевицьких Українських Щоденних Вістях з 8. червня. Аякже! Погляди тих, що борються не звернені в бік Києва, чи могили Шевченка. Ні! В бік Москви і Леніна! Ось такого навчають український нарід під Советами. І такого вчать большевицькі запроданці й тут на американській землі.

АМЕРИКАНЦІ ЗНИЩИЛИ 39 ВОРОЖИХ ЛІТАКІВ В ОДНІМ ДНІ

ГЕН. А. А. ВЛАСОВ — РОСІЙСЬКИЙ КВІСЛІНГ.

І. Матушевські пише в польській газеті „Нови Свят“ про те, як пані Ева Кюрі описує свою зустріч з славним советським генералом А. А. Власовом, та як то він кпив собі з Гітлера, а високо ставив Сталіна як політичного й військового вождя. Ось ту розмову, як пише пані Кюрі, закінчив Власов словами: „Моя кров належить до батьківщини“. Тепер, пише Матушевські, Нью Йорк Таймс подав дня 3. червня, що німці мають уже російського квіслінга в особі ген. А. Власова. Знову берлінське радіо мало подати про утворення в Смоленську „Російського Народного Комітету“, в якому провідником має бути ось той советський генерал, що його відзначено ордером Леніна, Червоного Прапора та медалю за 24-літню службу в армії. Ось той Власов мав теж видати маніфест, в якому звиває Росію занехати боротьбу, „ведени в інтересі капіталістів в Англії й Америці“. Щось подібне хотіли створити німці, пише Матушевські, й з українцями, але це я-кось не іде. Матушевські думає, що німці дають росіянам великі концесії, а українцям мало, особливо мало на полі політичнім, хоч мали дати дозвіл на створення нових українських інституцій „від духовних семінарів аж до офіцерських шкіл“.

Матушевські каже, що про ті речі в Америці ніхто не знає. Але питання, звідки має ці відомости Матушевські?

Ще далі він каже таке, що німці зробили найбільшу помилку в тому, що задержали колхозисти не дали селянам землі, а зробили це з захланности, щоби селян так обдирати, як це робила комуністична влада. І це найбільше озлобило селян супроти німців, каже Матушевські, додаючи, що німці тепер це пізнали і хотіли це „направити“ звертаючи землю селянам в Естонії, Латвії, Литві та „на східних землях Польщі“. Та це вже запізно.

СПРАВЛЕННЯ.

В дописі з Клівленду, поміщеній в попередньому числі „Свободи“, в місці, де говориться про датки У. Н. Союзу на різні культурні цілі, має бути, що \$9,000 призначено на видання Ювілейного Альманаху У. Н. Союзу та на видавництва англійською мовою, які представляли б українську справу з економічного, культурного та національного боку.

В постійних бомбардуваннях Пантелерії та інших італійських посілостей на Середземному морі американські летуни розбили 39 ворожих бомберів, головно німецьких, і то в одному тільки дні. З американського боку втрата виносила всього один літак. Про Пантелерію подають, що ціла вона покрита димом.

ДЕ ГОЛЬ ГРОЗИТЬ РЕЗИГНАЦІЄЮ.

З Альжіру доносять, що ген. де Голь вимагає переведення ще дальшої „чистки“, себто усунення многих інших французів, що займають визначніші становища. Кажуть що він загрозив уступленням з Французького Комітету Національного Визволення, якщо не станеться так, як він цього домагається. Іде тут в першу чергу про усунення Пієра Боссон, генерального губернатора Французької Західної Африки, та віцеадмірала Мюзеліє, що мають попертя ген. Жірода.

ПОЛЬСЬКА ВІДОЗВА ДО УКРАЇНЦІВ.

ОНА подає, що до Лондону прийшла вістка з Польщі, що повновласник польського уряду на вигнання, що діє на терені Польщі, видав відозву до українців, якою звиває їх бойкотувати „Галицький Legion CC“, що його, як кажеється у відозві, створили німці на те, щоби ширити непорозуміння між поодинокими національностями в Польщі. Далі кажеється, що ті українці й литовці, що співпрацюють з німцями, зраджують свої народи, при чому заатакувала відозва дуже гостро проф. Володимира Кубійовича як „українського квіслінга в Польщі, що спроневірився українському народови і Польщі“. А далі є ще в цій відозві таке: „Борючися поляки простягають руку до братнього українського народу і звивають його приступити до спільної боротьби за майбутнє, оперте на справедливости і рівности“.

АРГЕНТИНА ОБМЕЖУЄ АГЕНТІВ ОСІ.

Аргентинський уряд відобрав амбасадам і громадянам держав Осі право висилати відомости закритими кодами.

Є це перний виразний крок нового режиму на користь Об'єднаних Держав, котрі все нарікали, що осеві амбасадати в Аргентині піддержували шпигунство для своїх держав.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Ще Важче, Ніж Добитися Перемоги

Для тих, що думають, що наш край ще не мав такого важкого завдання, як виграти цю війну, мусять певно видатися дивними слова канцлера, себто голови, Ньюйорського Університету Гарія Вудберна Чейса, сказані на врочистості закриття біжучого шкільного року, що мовляв найтрудніше завдання, яке жде світ, це зроблення по цій війні справедливого й постійного мира.

Закликуючи слухачів прикласти своїх рук до досягнення перемоги, він закликав їх теж до праці для досягнення постійного мира, при чому остерігав їх перед недоцінюванням труднощів мира словами:

„Заведення справедливого й практичного мира по цій війні є можливо найтруднішим завданням, яке стояло перед людством за цілу його історію. Через напружені ненависти, що кипять під поверхнею окупованих країв, це буде незвичайно важко не

допустити, аби слушна кара не переродилася в безрозбірну масакру”.

Він вказав далі на труднощі завести якусь міждержавну владу, бо така влада вимагає обмеження суверенності держави, а теперішня війна в кожному краю зазначилася підчеркуванням націоналізму.

До того „чотири свободи не будуть заведені автоматично зараз по закінченню війни”. Значить, люди мусять приложити немало труду, поки вони стануть дійсністю.

Всеж таки він не радив опускати рук. „В світі мусить бути заведений моральний лад, опертий на справедливості й пошанованню гідності людини. Це покоління навчилося вже з власного досвіду, що є велика різниця між суспільним порядком, котрий є основно злий, і порядком, котрий є по суті добрий”.

Продовжують Юдину Роботу

Недавно помістили ми в „Свободі” відклик, що відносився до тих різних наклепів, що їх поміщено в книжці „Саботаж”. Пізніше згадали ми теж і за те, що вже не виходить „Ди Авр”, себто той таємничий зшиток, що намагався довгий час поширювати в Америці різні неправди на „Свободу”, її видавців та редакторів. При тому ми ще зазначили, що такі самі клевети та очернювання поширювали постійно теж і більшовицькі „Українські Щоденні Вісті”, передаючи їх десятками разів. А навіть бувало й таке, що вони перші ось такі брехні видумували і розпускали, а потім повторювали їх за „Ди Авр”, додаючи, що це вже виходить з „поважних” американських джерел, а то й з „урядових агенцій”, які вже ті речі добре прослідкували. Ось таким способом думали вони залякувати членство У. Н. Союзу і читачів „Свободи”, як теж вносити в наші ряди розбрат і переполох. Що це їм не вдалося, це інша справа. Важне, що пробували це робити. Ось тому було цікавим і пожаданним, щоб тепер вийшло наверх, чому і для яких причин усе те діялось, та хто був у цьому „головним диригентом”. Важне це ще й тому, бо той диригент ще далі існує і пробує далі продовжати свою калюмніаторську роботу. А пізнати це хочби по ось такій новинці, що появилася в У. Щ. Вістях з 9. червня 1943:

„Українські націоналісти змі-

шані у фашистівські махінації в Кубі. — Гавана, Куба, 4. червня. Державна поліція перевела минулого місяця додаткові арештування серед членів і прихильників партії фалангістів (іспанських фашистів) в Кубі. Між виявленими іменами арештованих є А. Головченко і Саша Слюсарчук. Підчас арештування Слюсарчука в нього забрано переписку, ведену з різними особами, одною з яких був д-р Л. Мишуга. Виявлено, що в 1940 році Головченко і Слюсарчука відвідував проф. Никифор Григорій, який був тоді співробітником редакції „Народної Волі” в Скрантон, Па. і одним з організаторів конгресу українських націоналістів, влаштованого в Вашингтоні”.

Ось це є новий приклад більшовицького калюмніаторства, хоч як на більшовиків, то цей приклад ще дуже скромний. Як бачимо, для них „українські націоналісти” — це фашисти. Знову-ж хто з українців не більшовик — цей „націоналіст” і „фашист”. Як є в Кубі — не знаємо. Ні не знаємо, що це за люди, що „вмішані в фашистівські махінації в Кубі”. Та видно, що комуністичні У. Щ. Вісті мають уже „точні” відомості, коли їх одиниці повідомлено навіть про таке, що в одного з тих арештованих „забрано переписку, ведену з різними особами, одною з яких був д-р Л. Мишуга”. І видно, що та переписка з цєю особою, мусіла бути якась дуже

важна, коли самі її вважали У. Щ. Вісті за потрібне аж так відзначити, що про неї окремо згадали. Бож прецінь це, що до газети пишуть різні люди, запитуючи про це чи інше, чи просячи вислати їм газету, як і це, що їм відповідається, є наскрізь нормальним. Ось і тому, коли вже У. Щ. Вісті мають такі добрі „зв'язки” з Кубою, то можеб подали до прилюдного відома, що це за переписка, в якій справі й коли була, якщо взагалі була. Очевидно, що такі вияснення комуністам не потрібні, бо їм треба поширювати тільки таке, що ось була „переписка з фашистами”, з людьми, що є „вмішані в фашистські махінації”, а не звертати увагу на те, яка в цьому правда. Та правда є потрібна громадянству. Але воно не є всилі змусити більшовиків ось так поступати. Змусить їх хіба той, що має змогу і силу перевірити їхню переписку і ті джерела, звідки вони дістають ось такі „новинки” як та, про яку тут мова.

„КАРПАТОРУССКИЙ ФІЛЬМОВИЙ АРТИСТ”.

Про такого подає „Карпатська Русь”. Має ним бути Степан Гузлей, років 25, що дописує часом до її англійської сторінки. Його фільмове прізвище Стіві Робертс. Тепер його можна бачити в фільмі „Спай Трен” в ролі „Чіф Наці”. Виступав теж в „Нейтив Сон” на сцені як драматичний артист.

ЗА ФЕДЕРАЦІЮ ПОЛЬЩИ З ЧЕХОСЛОВАЧЧИНОЮ.

Польська Рада Народова (ніби польський сойм на вигнання) ухвалила резолюцію, в якій заявляється за потребу згоди між Об'єднаними Державами та за згоду між Польщею і Чехословаччиною і федерацію ось тих двох держав.

БУВШИЙ ПОЛЬСЬКИЙ МІНІСТЕР ПРАЦЮЄ В ФАБРИЦІ.

ОНА подає, що проф. Станіслав Строньскі, що був міністром інформацій (себто пропаганди) в уряді ген. Сікорського, тепер працює в англійській фабриці військового зняття, заробляючи тижнево біля 14 доларів.

GIRL WANTED

Knowledge of bookkeeping and typewriting
NECESSARY
Ability to read Ukrainian preferred.
Apply
UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.
81-83 GRAND STREET
JERSEY CITY, NEW JERSEY.

Д-Р С. ЧЕРНОВ

● Гострі й хронічні недуги чоловіків і жінок — Шкіра й кров.
● Аналіза крові для подружого свідчення.
● Гемороїди й желяки лікується без операції.
223 SECOND AVENUE, cor. 14th ST., NEW YORK CITY, Room 14.
GRamercy 7-7697
Офісові години 10-8; вечірні 11-2.
Жінка-доктор для обслуговування.
X & флюоросков. — Екзамінація \$2.00.

ХРИСТІЯНСЬКІ ЦЕРКВИ В НІМЕЧЧИНІ ПРОТИ НАЦІЗМУ.

З Скандинавії доносять про протести, що підносяться в Німеччині проти нацистського режиму з боку протестантської та католицької церкви. Між тими, що протестують видніють імена католицького єпископа фон Прайсінга з Берліна і лютеранського єпископа Теофіля Вурма з Віртембергу.

—FOR VICTORY: BUY BONDS—

МИРОН ЛІТВІН І СИН

УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ

Обслуга шира і чесна
383 Morris Avenue,
cor. Springfield Ave.

NEWARK, N. J.

Phone: ESsex 3-5347

ІВАН БУНЬКО

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
заряджує погребамі по ціні так
низькій як \$150.

ОБСЛУГА НАЙКРАЩА

JOHN BUNKO

Licensed Undertaker & Embalmer

437 East 5th St.,

NEW YORK CITY

Dignified funerals as low as \$150.

Telephone: GRamercy 7-7661.

ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ
ПОГРЕБНИК
НА ФІЛЯДЕЛЬФІЮ
Й ОКЛИЦЮ

МИХАЙЛО НАСЕВИЧ

cor. FRANKLIN & BROWN STS.,
PHILADELPHIA, PA.

Tel. MARKET 1320.

ОБСЛУГА В ДЕНЬ І В НОЧІ.

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Занимаєсь похоронами

В BRONX, BROOKLYN, NEW

YORK І ОКОЛИЦЯХ

129 EAST 7th STREET,
NEW YORK, N. Y.

Tel.: ORchard 4-2568

BRANCH OFFICE & CHAPEL:

707 Prospect Avenue,

(cor. E. 155 St.)

BRONX, N. Y.

Tel.: MErose 5-6577

\$150.00 ЦІЛИЙ
І ВИЩЕ ПОХОРОН

ОБСЛУГУЄМО В ПЕРТ АМБОУ
І ОКОЛИЦІ

KANAI KAIN
FUNERAL HOME

433 STATE STREET,

PERTH AMBOY, N. J.

Phone: Perth Amboy 4-4646